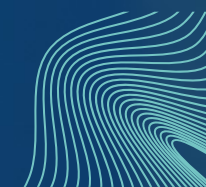
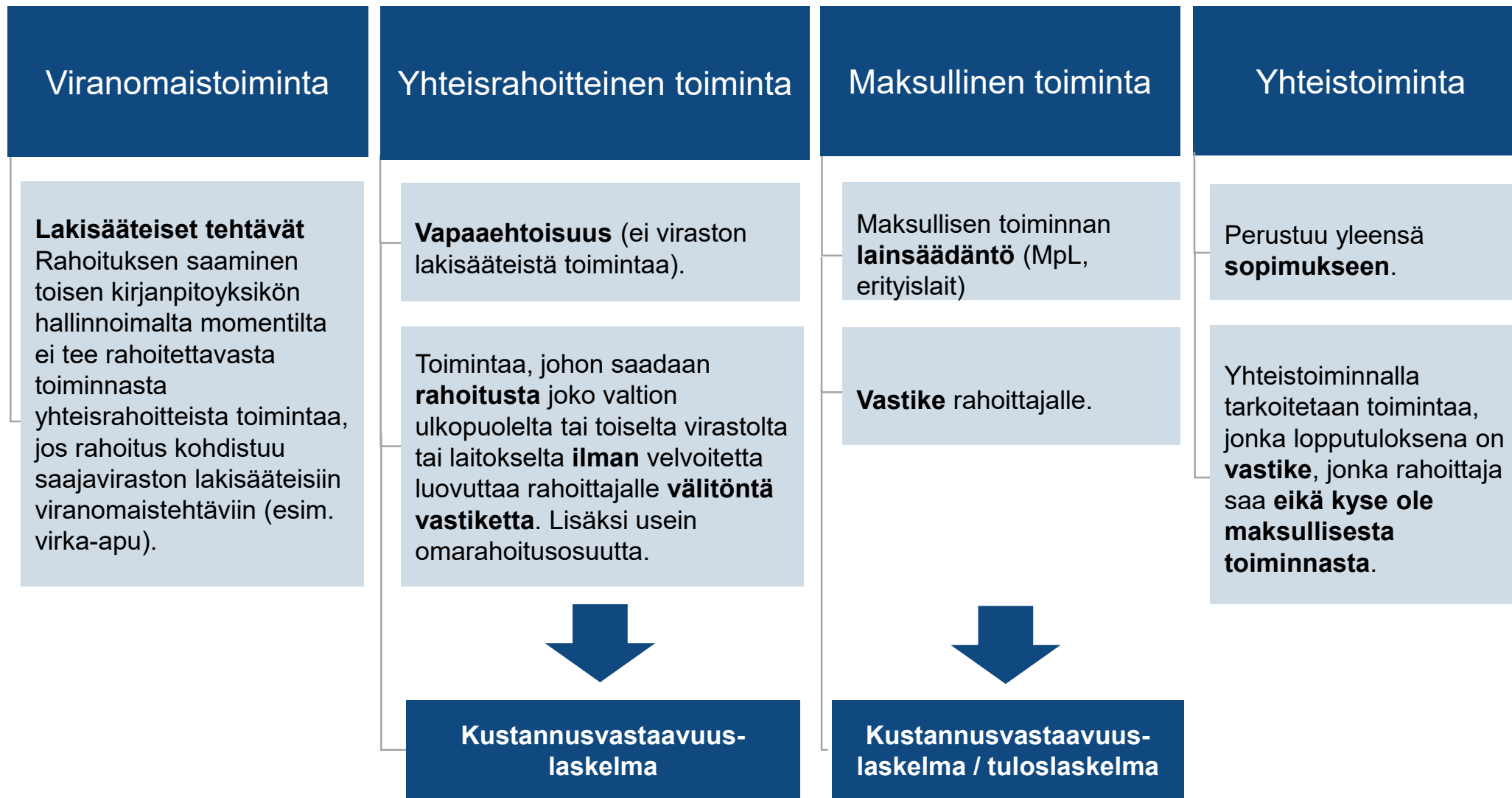

Yhteisrahoitteisen toiminnan perusteet

Sini Pesonen, Valtiokonttori, HAUS koulutus 22.4.2020

Viranomais-, yhteisrahoitteinen-, maksullinen ja yhteistoiminta

Yhteisrahoitteisen toiminnan perusteet

Yhteisrahoitteisen toiminnan käsite

Yhteisrahoitteinen toiminta käytännössä

Yhteisrahoitteisen toiminnan budjetointi

Yhteisrahoitteisen toiminnan käsittely kirjanpidossa ja tilinpäätöksessä

Kokonaiskustannus malli

Yhteisrahoitteisen toiminnan käsite 1/3

Asetus valtion talousarviosta (1243/1992) 65§

- Kirjanpitoyksikön tilinpäätökseen kuuluvan **toimintakertomuksen tulee sisältää:**
 - toiminnan taloudellisuutta ja tuottavuutta, maksullisen toiminnan tulosta ja kannattavuutta ja **yhteisrahoitteisen toiminnan kustannusvastaavuutta** sekä niiden kehitystä koskevat tärkeimmät tiedot (*toiminnallisen tehokkuuden tiedot*);

Valtiovarainministeriön määräys

Toiminta- ja taloussuunnittelusta sekä kehys- ja talousarvioehdotusten laadinnasta (TM 1101). Kohta 7.12.19

- Yhteisrahoitteista toimintaa on sellainen toiminta, johon saadaan **rahoitusta** joko valtion ulkopuolelta tai toiselta virastolta tai laitokselta **ilman** velvoitetta luovuttaa rahoittajalle **välitöntä vastiketta**.

Valtiokonttorin määräys

Yhteisrahoitteisen toiminnan kustannusvastaavuuslaskelman laatiminen (VK/1077/00.01/2014)

- Määritelmä yhdenmukainen Valtiovarainministeriön määräyksen kanssa
- Jos toiminnan luonteesta tai muusta syystä johtuen toiminnan voidaan katsoa pitävän sisällään sekä yhteisrahoitteisen että viranomaistoiminnan piirteitä, tulee toiminnan tuotot ja kustannukset raportoida yhteisrahoitteisen toiminnan kustannusvastaavuuslaskelmalla tilivelvollisuuden toteuttamiseksi.

Yhteisrahoitteisen toiminnan käsite 2/3

Muut asiakirjat

- Valtion kirjanpidon käsikirja
- Kysymyksiä ja vastauksia valtion kirjanpidosta, kysymys 86
- <https://docplayer.fi/225325-Yhteisrahoitustyoryhma-19-2003.html>
- Kokonaiskustannusten laskenta ja niihin perustuva yhteisrahoitus 9/2007
- Suomen Akatemian asettaman Stream-työryhmän raportti: Yhtenäiseen kokonaiskustannusmalliin, 31.3.2011

Määritelmien mukaan **keskeinen tunnusmerkki on välittömän vastikkeen puuttuminen sekä vapaaehtoisuus**. Lisäksi toimintaan liittyy usein omarahoitusosuus.

Rajanvetotapauksissa maksulliseen toimintaan nähden viraston itse tai viime kädessä asianomaisen ministeriön on ratkaistava (MpL 8 ja 9 §), onko tietyssä toiminnassa kysymys virastoa tai laitosta koskevassa, maksuperustelain nojalla annetussa maksuasetuksessa tai erityismaksulainsäädännössä tarkoitetusta maksullisesta toiminnasta vai yhteisrahoitteisesta toiminnasta.

Yhteisrahoitteisen toiminnan käsite 3/3

Kokonaiskustannusten laskenta ja niihin perustuva yhteisrahoitus 9/2007

Kokonaiskustannusmallia yhteisrahoitteisten hankkeiden budjetoinnissa ja seurannassa selvittävän hankkeen loppuraportti

Luku 8.3

1. Suhteessa maksulliseen toimintaan yhteisrahoitteisen toiminnan keskeinen tunnusmerkki on välittömän vastikkeen puuttuminen; virasto ei myy yhteisrahoittajalle vastikkeellista tavaraa tai palvelua.
2. Yhteisrahoitteiseen toimintaan ei aina välttämättä tarvitse liittyä omarahoitusosuutta, vaikka usein näin onkin.
3. Viranomaisten välisissä rahoitussuhteissa tilannetta on arvioitava kokonaisuutena.
 - Tekeekö toteuttava kirjanpitoyksikkö tietyn toimen omaan vapaaehtoisuuteensa perustuen vai lakisääteisen velvollisuuden vuoksi.
 - Pelkästään se, että rahoitus saadaan toisen kirjanpitoyksikön hallinnoimalta momentilta, ei tee rahoitettavasta toiminnasta yhteisrahoitteista toimintaa, jos rahoitus kohdistuu saajaviraston lakisääteisiin viranomaistehtäviin (esim. virka-apu)
 - Sen sijaan esimerkiksi tietyn nimenomaisen tutkimushankkeen toteuttaminen ei ole yliopiston tai tutkimuslaitoksen lakisääteinen velvollisuus, vaikka tutkimustoiminta kokonaisuutena on kyseisen organisaation lakisääteinen velvollisuus. Tällöin kyse on yhteisrahoitteisesta toiminnasta.

Yhteisrahoitteisen
toiminnan käsite

Yhteisrahoitteinen toiminta käytännössä

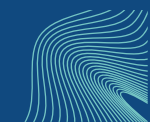
Yhteisrahoitteisen
toiminnan budjetointi

Yhteisrahoitteisen
toiminnan käsittely
kirjanpidossa ja
tilinpäätöksessä

Kokonaiskustannus-
malli

Yhteisrahoitteinen toiminta käytännössä 1/ 4

1. Rahoittajat

[Kirjanpidon käsikirja](#)

- Yhteisrahoitteinen toiminta on yleisintä erilaisessa tiede-, tutkimus- ja kehittämistoiminnassa.
- Tyypillisiä **talousarviotalouden ulkopuolisia** yhteisrahoittajia ovat
 - Euroopan Unioni (rakennerahastot sekä puiteohjelmat ja muu suora rahoitus)
 - tietyn alan toimintaa rahoittavat koti- ja ulkomaiset säätiöt ja yleishyödylliset yhdistykset
 - kunnat ja kuntayhtymät (paitsi EU-hankkeen osarahoittajina myös muuten)
 - sekä osin myös yritykset.
- Suurimpia **talousarviotalouden sisäisiä** yhteisrahoittajia ovat
 - Suomen Akatemia
 - Business Finland
 - Valtioneuvoston selvitys- ja tutkimustoiminta (VN TEAS)
 - Rahoitusta saavan kirjanpitoyksikön budjetoinnin ja kirjanpidon näkökulmasta myös EU:n rakennerahastorahoitus voidaan ymmärtää talousarviotalouden sisäiseksi yhteisrahoitukseksi, koska rahoitus rakennerahastovarojen bruttobudjetoinnin vuoksi saadaan talousarvion määrärahoista eikä suoraan EU:lta.
- Esimerkkejä yhteisrahoitteisesta toiminnasta:
 - EU:n tutkimuksen- ja innovoinnin puiteohjelma Horisontti 2020 (Euroopan komissio, Business Finland, Suomen Akatemia)
 - <https://www.rakennerahastot.fi/mita-rakennerahastot-ovat>

Yhteisrahoitteinen toiminta käytännössä 2/4

2. Koordinaattori

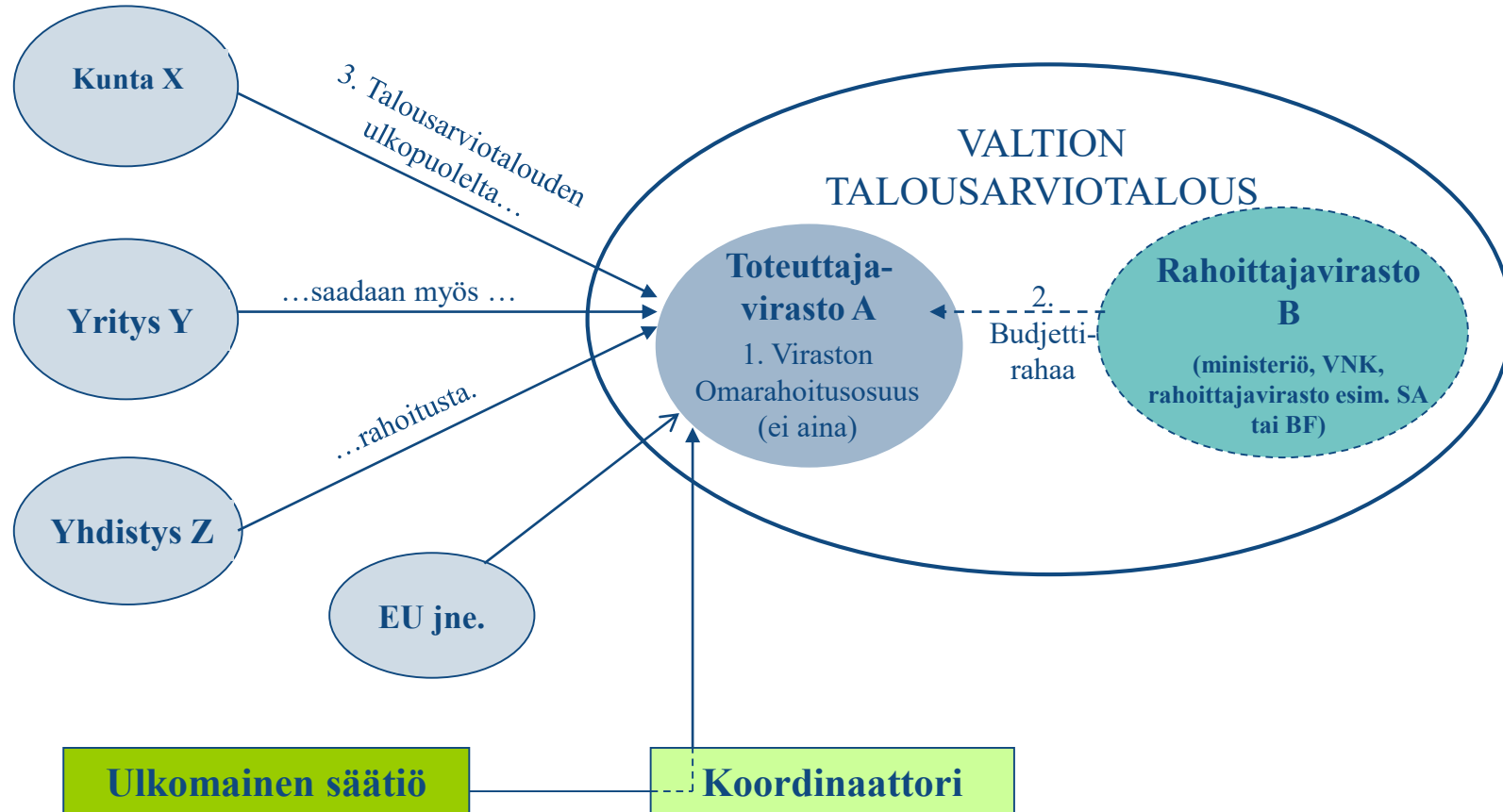
[Kirjanpidon käsikirja](#)

- Yhteisrahoitteisessa toiminnassa on melko yleistä, että yksi rahoitusta saavista hankeosapuolista toimii koordinaattorina rahoittajan ja muiden rahoitusta saavien koti- tai ulkomaisten organisaatioiden eli koordinoitavien välillä.
- Koordinaattorin velvollisuuksiin kuuluu tyypillisesti mm. keskitetty raportointi rahoittajalle sekä rahoittajan rahoitusosuuksien välittäminen koordinoitaville.
- Aina keskitetystä raportoinnista huolehtiva hankeosapuoli ei kuitenkaan huolehdi rahoituksen välittämisestä muille hankeosapuolille, vaan rahoittaja saattaa koordinaattorin hoitamasta keskitetystä raportoinnista huolimatta maksaa kullekin hankeosapuolelle kuuluvan rahoituksen erikseen. Tällöin ei ole kyse ”kirjanpidollisesta” koordinaattoritilanteesta.

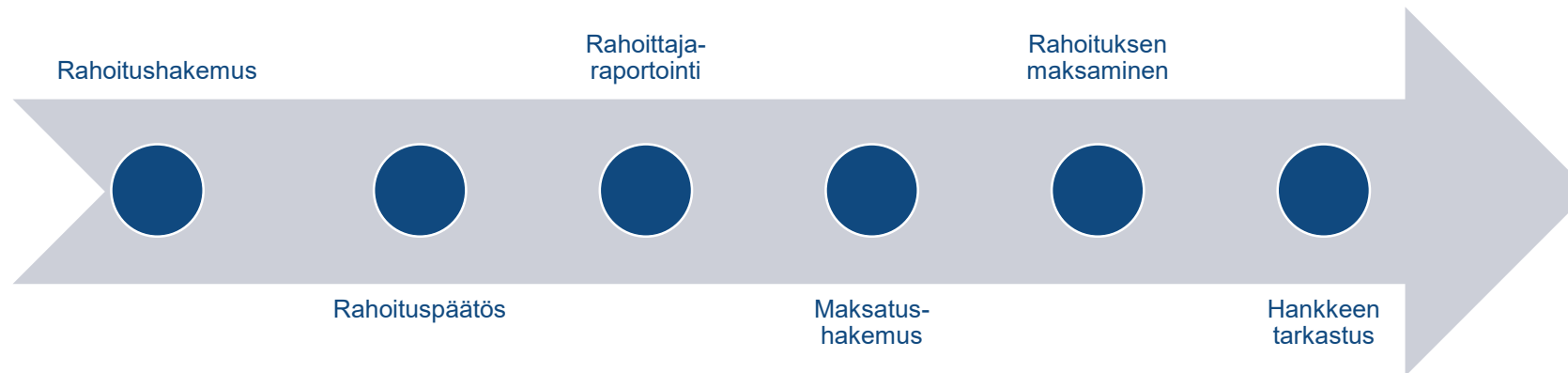
3. Rahoituksen hakeminen ja raportointi

- Yhteisrahoitteinen toiminta on yleensä projektimuotoista: projektiseurantakohte lisäluokitteluihin keskeinen seurantakohte.
- Rahoittaja hyväksyy vain tietyt kustannukset:
 - Lähtökohtaisesti (projektin) tehollisen työajan kustannukset ja muut projektin välittömät kustannukset sekä mahdollisesti osuuden välillisistä kustannuksista.
 - Välillisten kustannusten hyväksymistapoja voivat olla esimerkiksi:
 - Henkilösivukustannus- tai yleiskustannuskertoimet,
 - prosenttimääräinen korvaus (flat rate)
 - vakioyksikkökustannukset jne.
- Haaste on rahoittajien epäyhteneväiset käytännöt, jotka aiheuttavat rahoitusta saavissa organisaatioissa paljon hallinnollista työtä.
- Kts. esim. Suomen Akatemia: kokonaiskustannusmalli

Yhteisrahoitteinen toiminta käytännössä 3/4

Yhteisrahoitteinen toiminta käytännössä 4/4

Yhteisrahoitteisen toiminnan käsite

Yhteisrahoitteinen toiminta käytännössä

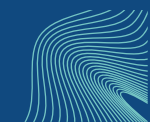
Yhteisrahoitteisen toiminnan budjetointi

Yhteisrahoitteisen toiminnan käsittely kirjanpidossa ja tilinpäätöksessä

Kokonaiskustannusmalli

Yhteisrahoitteisen toiminnan budjetointi 1/3

Valtion kirjanpidon käsikirja

Luku 7.2

- Viraston yhteisrahoitteista toimintaa varten saadut tulot ja suorittamat menot ovat viraston tai laitoksen toiminnasta kertyviä tuloja ja siitä aiheutuvia menoja.
- Tällaiset tulot ja menot voidaan talousarviolain 3§:n mukaan nettobudjetoida (toimintamenomomentti).
- Jos tuloja ei ole nettobudjetoitu, tulojen käyttäminen edellyttää lisätalousarvion laatimista. Tällöin on kaksi vaihtoehtoa:
 1. Lisätalousarviossa momentti voidaan muuttaa kyseisten yhteisrahoitteisten tulojen osalta nettobudjetoiduksi.
 2. Momentti säilytetään bruttobudjetoituna, mutta määrärahaa lisätään (tulomomentille kirjattavan) yhteisrahoitustulon verran.
- Ellei tarkoitukseen ole osoitettu muuta määrärahaa, kuten rakennerahasto-ohjelmien määrärahaa, toimintamenomäärärahaa saa käyttää viraston toimialaan kuuluvien, EU:n hyväksymien ja osarahoittamien hankkeiden rahoittamiseen sekä ao. hankkeiden tarjouksiin osallistumisen edellyttämään rahoitukseen. (Talousarvioesitys 2020, menomomentteja koskevat yleiset määräykset ja Valtiovarainministeriön määräys liite III-1)

Yhteisrahoitteisen toiminnan budjetointi 2/3

Valtiovarainministeriön määräys

Toiminta- ja taloussuunnittelusta sekä kehys- ja talousarvioehdotusten laadinnasta (TM 1101)

Kohta 7.12.19

Liite III-4

- Jos yhteisrahoitteisen toiminnan tulot ovat vuositasolla **yli 5 miljoonaa** euroa, yhteisrahoitteisen toiminnan kustannusvastaavuudesta (omarahoitusosuudesta) esitetään tiedot momentin **selvitysosassa** käyttäen liitteen III-4 mukaista kustannusvastaavuuslaskelmaa.
- Esim. Talousarvioesitys 2020: Geologian tutkimuskeskuksen toimintamenot (siirtomääräraha 2v):

Yhteisrahoitteisen toiminnan kustannusvastaavuuslaskelma (1 000 euroa)

	N-2 toteutuma	N-1 varsinainen talousarvio	N esitys
Yhteisrahoitteisen toiminnan tuotot			
— muilta valtion virastoilta saatava rahoitus			
— EU:lta saatava rahoitus			
— muu valtionhallinnon ulkopuolinen rahoitus			
Tuotot yhteensä			
Hankkeiden kokonaiskustannukset			
Omarahoitusosuus (tuotot - kustannukset)			
Omarahoitusosuus, %			

Yhteisrahoitteisen toiminnan budjetointi 3/3

Valtiovarainministeriön määräys

Toiminta- ja taloussuunnittelusta
sekä kehys- ja
talousarvioehdotusten laadinnasta
(TM 1101)

Kohta 7.12.19

Liite III-4

- Kustannusvastaavuuslaskelmassa ilmoitetaan yhteenvedotiedot viraston tai laitoksen yhteisrahoitteisista hankkeista.
- Vielä toteutumattomien hankkeiden osalta esitetään arvio, paljonko resursseja on tarkoitus sitoa tuleviin yhteisrahoitteisiin hankkeisiin tai toimintaan ja paljonko niihin on arvioitu saatavan ulkopuolista rahoitusta.
- Kustannusvastaavuuslaskelmaan otetaan välittömiksi menoiksi luettavien investointien osuus huomioon seuraavasti:
 - 1) jo olemassa olevan käyttöomaisuuden osalta investointimenona käytetään hankkeen osuutta käyttöomaisuuden poistoista,
 - 2) hankittavan käyttöomaisuuden osalta laskelmassa käytetään hankkeen osuutta käyttöomaisuuden hankintamenoista jaksotettuna vuosieriksi hankkeen kestoajalle.
- Hankkeiden kustannuksiksi merkitään hankkeiden erilliskustannukset ja kustannuslaskennan osoittama osuus yhteiskustannuksista. Yhteiskustannukset esitetään täysimääräisesti riippumatta siitä ovatko ne tukikelpoisia vai eivät

Yhteisrahoitteisen toiminnan käsite

Yhteisrahoitteinen toiminta käytännössä

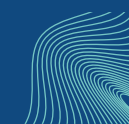
Yhteisrahoitteisen toiminnan budjetointi

Yhteisrahoitteisen toiminnan käsittely kirjanpidossa ja tilinpäätöksessä

Kokonaiskustannusmalli

Yhteisrahoitteisen toiminnan kirjanpito ja tilinpäätös 1/8

(TaA 5 a §, Kirjanpidon käsikirja luku 7.3)

1. Tulojen kohdentaminen

- Tulo menon kohdalle
- Maksatuspäätösperuste

- TaA 5 a §:n 2 momentin nojalla yhteisrahoitteisen toiminnan tulon kohdentamisperusteena on tulon kertyminen tehdyn sitoumuksen perusteella. Kyseessä on suoriteperustetta vastaava peruste, jota kutsutaan myös **tulo menon kohdalle** -periaatteeksi.
- ”Tulo menon kohdalle” -periaatteen mukaan oikeus talousarviotalouden ulkopuolisen rahoittajan rahoitukseen syntyy rahoittajan rahoitusosuuden mukaisena sitä mukaa, kun hankkeessa syntyy niitä menoja, joita rahoittaja on yhteisrahoitusta koskevassa sopimuksessa sitoutunut rahoittamaan.
 - Esim. hankkeessa on varainhoitovuoden aikana syntynyt yhteisrahoittajan rahoittamiksi hyväksymiä menoja 100 ja jos yhteisrahoittajan rahoitusosuus on 40 %, viimeistään tilinpäätöksessä kirjataan 40:n suuruinen yhteisrahoitustulo.
- **Talousarviotalouden sisällä** tulo menon kohdalle -periaatteen noudattaminen merkitsee sitä, että toteuttajaviraston suoriteperusteiset palkka-, aine- ja tarvike- yms. menot, näitä vastaavat rahoittajavirastolta laskutettavat talousarviotalouden sisäiset yhteisrahoitustulot sekä rahoittajaviraston näitä vastaavat menot, tulee kaikki kohdentaa samalle varainhoitovuodelle silloin, kun rahoittajavirastonkin momentti on suoriteperusteella budjetoitu.
- **Maksatuspäätösperuste:**
 - Menon maksettavaksi tulevan määrän yksityiskohtaista vahvistamista koskevan päätöksen tekeminen.
 - TaA 5 a §:n 3 momentin nojalla EU:n rakennerahaston rahoitusosuus ja siihen liittyvä valtion rahoitusosuus kohdennetaan **maksatuspäätöksen** tai sitä vastaavalla perusteella.

Yhteisrahoitteisen toiminnan kirjanpito ja tilinpäätös 2/8

2. Purkava ehto

Kirjanpidon käsikirja Luku 7.3

- **Purkava ehto** antaa toteutuessaan rahoittajalle mahdollisuuden vetäytyä rahoituksestaan ja saada rahoitus takaisin.
- Vaikka tällaiset ehdot sinällään voivat olla viraston kannalta riskialttiita tai ainakin epätarkoituksenmukaisia, ne eivät vaikuta yhteisrahoitteisen toiminnan tulon kohdentamiseen. ("Tulo menon kohdalle" –periaate).

3. Lykkäävä ehto

Kirjanpidon käsikirja Luku 7.3

- **Lykkäävä ehto** saattaa rahoituksen riippuvaiseksi jostakin tulevaisuuden **epävarmasta** tapahtumasta.
 - Esim. ulkopuolisen rahoittajan ehto, jonka mukaan rahoitus maksetaan vasta, kun hankkeen tiimoilta on julkaistu vähintään yksi artikkeli kansainvälisessä tieteellisessä aikakauslehdessä, on epävarma tapahtuma ja siten lykkäävä ehto.
 - Laskutusajankohdista sopiminen ei ole lykkäävä ehto.
 - Tulo kirjataan vasta, kun lykkäävä ehto on täyttynyt (varovaisuuden periaate).

- Kirjanpitoyksiköt eivät voi keskinäisillä sopimuksillaan tai hallinnollisilla määrärahan jakopäätöksillä muuttaa talousarviolainsäädännön mukaisia kohdentamissääntöjä. Valtion menon syntyminen toteuttajavirastolle määrää sen varainhoitovuoden, jolle menot on kohdistettava myös rahoittajavirastossa. (Kirjanpidon käsikirja luku 11.4.14)

Yhteisrahoitteisen toiminnan kirjanpito ja tilinpäätös 3/8

4. Talousarvotalouden sisäinen yhteisrahoitus

- laskutus
- kirjausoikeus

- Kyse on toisen kirjanpitoyksikön hallinnoiman määrärahan käyttämisestä:
 1. Laskuttamalla nettobudjetoidun toimintamenomomentin tai talousarviokirjanpidon tilin 630 kautta tai
 2. kirjaamalla menot suoraan määrärahaa hallinnoivan viraston talousarvotilille
- Valtion talouden sisällä rahoittaja- ja toteuttajaviraston välillä tapahtuva menojen laskutus ei saa vaikuttaa menojen tosiasialliseen ajalliseen kohdentumiseen. Yhdeksi laskutusajankohdaksi tulisi sopia vuoden vaihde, jotta myös rahoittajavirasto ehtii kirjata sisäiset menot suoriteperusteisesti päättyvälle varainhoitovuodelle.
- Kirjanpitoyksiköt eivät voi keskinäisillä sopimuksillaan tai hallinnollisilla määrärahan jakopäätöksillä muuttaa talousarviolainsäädännön mukaisia kohdentamissääntöjä. Tähän liittyen on tunnistettu käytännön aikatauluhaasteita, jotka liittyvät vuodenvaihteessa tapahtuvaan laskutukseen ja raportointiin toteuttaja- ja rahoittajaviraston välillä.
- Jos toteuttajavirasto on saanut käyttö- ja kirjausoikeuden rahoittajaviraston määrärahaan, kirjaukset tehdään kuten käytettäessä omaa määrärahaa. Silloin, kun suoraan momentille kirjaaminen on mahdotonta, talousarviomenot oikaistaan omassa kirjanpidossa ns. itselaskutuksella (muistiotosite). Esim. tuntikirjauksiin perustuvat välittömät palkkamenot. (Käsikirja luku 5.3)
 - Määrärahan oikaisukirjaus muistiotositeella: Hyvitys toimintamenoihin ”39780 Yhteisrahoitteisen toiminnan tuotot, sisäiset” ja veloitus rahoittajaviraston määrärahasta ”43978 Yhteisrahoitteisen toiminnan rahoitusosuudet, sisäiset”

Yhteisrahoitteisen toiminnan kirjanpito ja tilinpäätös 3/8

4. Talousarviotalouden sisäinen yhteisrahoitus

- Kirjausesimerkki laskuttamisesta
- Kirjanpidon käsikirja 5.9.1 Yhteisrahoitteisen toiminnan tulojen laskutus
- Huom! Käsikirjan kirjausesimerkit päivitetään v. 2020 aikana vastaamaan uutta sisäisten erien eliminointikäytäntöä (kirjanpidon tilit ja kumppanikoodi).

Toteuttajaviraston kirjaukset

• Menon kirjaaminen

- Liikekirjanpidossa laskutettava ostomeno ja sitä vastaava alv kirjataan lopullisille kulutileilleen (4-alkuinen lkp-tili ja 93000001 Alv-kulut). Talousarviokirjanpidossa käytetään nettobudjetoitua toimintamenomomenttia ja hallinnonalan yleistä alv-momenttia tai tiliä 630 Talousarviomenot, jotka siirretään toiselle kirjanpitoyksikölle.

LKP-tili	TaKP-tili	Debet	Kredit
4xxxxx Kulutili	1. xx.xx.01 2. 630	100	
93000001 Alv-kulut	1. xx.xx.29 2. 630	24	
19200 Yleiset maksuliikemenotilit (T)			124

• Tulon kirjaaminen

- Jos virastot kuuluvat eri hallinnonalalle myös alv laskutetaan ja käytettäessä nettobudjetoitua toimintamenomomenttia tuloutetaan 12.39.10 Sekalaiset tulot.

LKP-tili	TaKP-tili	Kumppani	Debet	Kredit
19100 Yleiset maksuliiketulotilit (T)			124	
39780 Yhteisrahoitteisen toiminnan tuotot, sisäiset	1. xx.xx.01 2. 630	Rahoittaja- virasto		100
39780 Yhteisrahoitteisen toiminnan tuotot, sisäiset	1. 12.39.10 2. 630	Rahoittaja- virasto		24

Yhteisrahoitteisen toiminnan kirjanpito ja tilinpäätös 3/8

4. Talousarvion talouden sisäinen yhteisrahoitus

- Kirjauseimerkki laskuttamisesta
- Kirjanpidon käsikirja 5.9.1 Yhteisrahoitteisen toiminnan tulojen laskutus
- Huom! Käsikirjan kirjauseimerkit päivitetään v. 2020 aikana vastaamaan uutta sisäisten erien eliminointikäytäntöä (kirjanpidon tilit ja kumppanikoodi)

Rahoittajaviraston kirjaukset

- Rahoittajavirasto kirjaa toteuttajavirastolta saamansa laskun liikekirjanpidossa tilille 43978 Yhteisrahoitteisen toiminnan rahoitusosuudet, sisäiset. Talousarviokirjanpidossa rahoittajavirasto kirjaa menon ja sitä vastaavan alv:n lopullisille talousarviotileille.

- Määräraha budjetoitu verottomana

LKP-tili	TaKP-tili	Kumppani	Debet	Kredit
43978 Yhteisrahoitteisen toiminnan rahoitusosuudet, sisäiset	xx.xx.xx	Toteuttajavirasto	100	
43978 Yhteisrahoitteisen toiminnan rahoitusosuudet, sisäiset	xx.xx.29	Toteuttajavirasto	24	
19200 Yleiset maksuliikemenotilit (T)				124

- Määräraha budjetoitu verollisena.

LKP-tili	TaKP-tili	Kumppani	Debet	Kredit
43978 Yhteisrahoitteisen toiminnan rahoitusosuudet, sisäiset	xx.xx.xx	Toteuttajavirasto	124	
19200 Yleiset maksuliikemenotilit (T)				124

Yhteisrahoitteisen toiminnan kirjanpito ja tilinpäätös 4/8

5. Talousarviotalouden ulkopuolelta saatava yhteisrahoitus

- *Ennakkomaksut*
- *Saamisen kirjaaminen rahoittajan rahoitusosuudesta*

- **Ennakkomaksut:**
 - Kohdentaminen ”tulo menon kohdalle” -periaatteen mukaan merkitsee tulon kirjaamista syntyneiden menojen perusteella. **Ennen** rahoituksen perusteena olevien **menojen syntymistä saatu rahoitusosuus** kirjataan siten saaduksi **ennakoksi**.
 - Kts. kirjausesimerkki: Ennakkomaksun kirjaaminen (Kirjanpidon käsikirjan 7.5.2)
 - Virasto ei saa maksaa ennakoita toiselle virastolle yhteisrahoitteisista sopimuksista. (Kirjanpidon käsikirja 11.4.14)
- **Saamisen kirjaaminen rahoittajan rahoitusosuudesta**
 - Tilinpäätöksessä on tuloutettava myös rahoittajalta laskuttamaton osuus yhteistoiminnan menoista.
 - Kts. Kirjausesimerkki: Kirjanpidon käsikirjan luku 7.5.2.

6. Hylättyjen menojen kirjaukset

Kirjanpidon käsikirja 4.11
Oikaisu- ja siirtokirjaukset

- Jos rahoittaja ei hyväksy maksatushakemusta kokonaan, saamatta jäänyt tulo oikaistaan **liikekirjanpidossa** hyvittämällä samoja tuottotilejä, joilla alkuperäinen tuloutus kirjattiin.
- **Talousarviokirjanpidon** oikaisuissa vuodelta toiselle tulee selvittää mitä ja minkä vuoden määrärahaa oikaisuissa tulee käyttää.

Yhteisrahoitteisen toiminnan kirjanpito ja tilinpäätös 5/8

7. Koordinaattoritulanteet

- Kirjanpidon käsikirja 7.5.3
- Huom! Käsikirjan kirjausesimerkit päivitetään v. 2020 aikana vastaamaan uutta sisäisten erien eliminointikäytäntöä (kirjanpidon tilit ja kumppanikoodi)

- **Kirjanpitoyksikkö koordinaattorina**
 - Koordinaattori kirjaa rahoittajalta saadut varat talousarviotuloksi ja tuotoksi vain siltä osin kuin varat saadaan viraston omaan käyttöön.
 - Ks. tarkemmat kirjaamisohjeet Kirjanpidon käsikirjan luku 7.5.3
 - Viraston oman osuuden kirjaaminen
 - Saamisen ja velan kirjaaminen, kun koordinaattorivirasto laskuttaa rahoittajaa muiden hankeosapuolten puolesta
- **Kirjanpitoyksikkö koordinoitavana**
 - Koordinoitava kirjanpitoyksikkö lähettää koordinaattorille laskun (maksatushakemuksen) edelleen rahoittajalta veloitettavaksi.
 - Ks. tarkempi ohje saamisen ja tuoton kirjaamisesta Kirjanpidon käsikirja 7.5.3
- Liikekirjanpidon tuotto kirjataan saaduksi rahoittajan sektorilta, **ns. varojen viimeisen lähteen periaate**. (Ks. Kysymyksiä ja vastauksia nro 53)
 - Esim. 1: Silloin kun koordinaattori toimii ainoastaan EU:lta saatavien varojen teknisenä välittäjänä ja rahoituspäätöksen on tehnyt EU, saatavien varojen viimeisin lähde on EU. Tässä tapauksessa liikekirjanpidon tuottotiliksi valitaan 3971 Yhteisrahoitteisen toiminnan tuotot EU:lta.
 - Esim. 2: Silloin kun virasto saa EU-varoja toimintaansa esimerkiksi maakuntaliitolta, joka on rahoituspäätöksen tekijä, varojen viimeisin lähde on maakuntaliitto. Tässä tapauksessa liikekirjanpidon tuottotiliksi valitaan 3979 Muut yhteisrahoitteisen toiminnan tuotot.
 - Huom. tähän tulossa mahdollisesti muutoksia käsikirjan päivittämisen yhteydessä.

Yhteisrahoitteisen toiminnan kirjanpito ja tilinpäätös 6/8

8. ALV

- **Toiminnan arvonlisäverollisuus** (Kirjanpidon käsikirja 7.4.1):
 - Yhteisrahoitteisen toiminnan luonteeseen kuuluu, ettei rahoittaja saa rahoituspanostaan vastaan mitään välitöntä vastiketta toisin kuin maksullisessa toiminnassa.
 - Tämän vuoksi perusoletuksena on, että yhteisrahoitteisessa toiminnassa ei voi olla kysymys arvonlisäverollisesta tavarán tai palvelun myynnistä.
 - Jos on epäselvää, sovelletaanko tiettyyn toimintaan arvonlisäverolakia vai ei, asiaa tulee tarvittaessa kysyä veroviranomaiselta.
- **Yhteisrahoituksen arvonlisäveromenojen laskuttaminen kirjanpitoyksikköjen kesken** (Kirjanpidon käsikirja 5.10)
 - **Pääsääntönä** on, että myös arvonlisäveromenot **laskutetaan rahoittavalta virastolta.**
 - Ilman arvonlisäveroa budjetoitujen momenttien osalta tämä johtuu siitä, että arvonlisäveromenot on budjetoitu hallinnonaloittain, minkä vuoksi ne on rahoitettava oikean hallinnonalan arvonlisäveromenomomentilta.
 - **Poikkeukset** pääsääntöön on kuvattu kirjanpidon käsikirjan luvussa 5.10 (esim. virastot samalla hallinnonalalla ja rahoittajan määräraha budjetoitu ilman alv:ia)

Yhteisrahoitteisen toiminnan kirjanpito ja tilinpäätös 7/8

8. ALV jatkuu

- **Talousarviotalouden ulkopuolelta saatava yhteisrahoitus** (Kirjanpidon käsikirja 7.4.2)
 - Verottomassa yhteisrahoituksessa on sääntönä, että hankkeen arvonlisäveromenot on maksettava ulkopuolelta saatavasta rahoituksesta samassa suhteessa kuin rahoituksesta on ulkopuolisen rahoittajan kanssa muutenkin sovittu.
- Arvonlisäveromenojen tukikelpoisuus erilaisissa hankkeissa vaihtelee ja rahoitusehdot määrittelevät tukikelpoisuuden. Tarvittaessa arvonlisäveromenojen tukikelpoisuutta erilaisissa EU- ja muissa yhteisrahoitteisissa hankkeissa tulee kysyä rahoittavilta viranomaisilta.
 - Ks. Kysymys & vastaus 162 (31.7.2018): Arvonlisävero tukikelpoisena kustannuksena ja arvonlisäveron sisällyttäminen maksatushakemukseen

Yhteisrahoitteisen toiminnan kirjanpito ja tilinpäätös 8/8

9. Kustannusvastaavuuslaskelma

Valtiokonttorin määräys

Yhteisrahoitteisen toiminnan kustannusvastaavuuslaskelman laatiminen (VK/1077/00.01/2014)

- Yhteisrahoitteisen toiminnan kustannusvastaavuuden selvittämiseksi kirjanpitoyksikön tulee laatia kustannusvastaavuuslaskelma varainhoitovuosittain.
- Kirjanpitoyksikön tulee esittää kustannusvastaavuuslaskelma **toimintakertomuksessaan** silloin kun kirjanpitoyksikön saama ja **varainhoitovuodelle jaksotettu rahoitus on vähintään 1 milj. euroa**.
- Kustannusvastaavuuslaskelman laatimisessa noudatettavat yleisperiaatteet
- Kustannusvastaavuuslaskelman rakenne

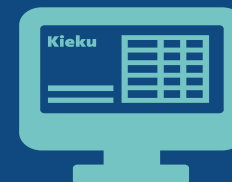
Yhteisrahoitteisen toiminnan käsite

Yhteisrahoitteinen toiminta käytännössä

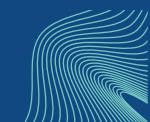
Yhteisrahoitteisen toiminnan budjetointi

Yhteisrahoitteisen toiminnan käsittely kirjanpidossa ja tilinpäätöksessä

**Kokonais-
kustannusmalli**

Kokonaiskustannusmalli 1/2

- Kokonaiskustannusten laskenta ja niihin perustuvat yhteisrahoitus VM 9/2007

- Kokonaiskustannusmallia yhteisrahoitteisten hankkeiden budjetoinnissa ja seurannassa selvittävän hankkeen loppuraportti
- Työryhmä ehdottaa, että yhteisrahoitteisessa toiminnassa päätettäisiin siirtyä kaikissa valtion talousarviosta rahoitusta myöntävissä tai talousarvion kautta rahoitusta välittävissä viranomaisissa sekä yhteisrahoitteiseen toimintaan tai hankkeisiin osallistuvissa valtion toimintayksiköissä kokonaiskustannusmalliin.
- Yhteenveto työryhmän ehdotuksista
 1. Siirrytään kokonaiskustannuksiin perustuvaan rahoitukseen
 2. Kansalliset rahoitusehdot tulisi yhdenmukaistaa
 3. Rahoitettavan kustannuspohjan laskentatavan tulee perustua kustannuslaskennassa yleisesti hyväksytyihin laskentamenetelmiin.
 4. Rahoittajaviranomaisten tulee hyväksyä näiden periaatteiden mukaisesti lasketut kustannukset. (pl. Nimenomaisesti tukikelvottomiksi säädetty)
 5. Rahoitusprosentti sinällään on rahoittajan harkinnassa oleva asia. Rahoittajien tulisi kuitenkin rahoittaa sekä välittömiä kustannuksia että yleiskustannuksia samalla rahoitusprosentilla.
 6. Toteuttajan kustannuslaskentajärjestelmän (erityisesti yleiskustannusten) laskentaperiaatteiden etukäteishyväksyminen.

Kokonaiskustannusmalli 2/2

- Kokonaiskustannusten laskenta ja niihin perustuvat yhteisrahoitus VM 9/2007

- Kokonaiskustannusmallilla tarkoitetaan kustannuslaskentamallia, jossa kaikki organisaation kustannukset kohdistetaan aiheuttamisperiaatteen mukaisesti laskentakohteelle (esimerkiksi projektille) riippumatta rahoituslähteestä.
- Kokonaiskustannusmalli on käytössä mm. Suomen Akatemian myöntämässä rahoituksessa.
 - <https://www.aka.fi/fi/rahoitus/hae-rahoitusta/ohjehakemisto/kokonaiskustannusmalli/>
- Valtiokonttori tarjoaa maksutta kirjanpitoyksiköille kustannuslaskennan kehittämiseen:
 - toimintopohjaisen, valtion yhteisen kustannuslaskentamallin. Laskentamalli perustuu Excel-ratkaisuun ja laskennan tuottamat tiedot ovat raportoitavissa Kiekun raporteilla.
 - asiantuntijatukea mallin käyttöönottamiseksi sekä foorumin hyvien käytäntöjen jakamiseen
 - [www.valtiokonttori.fi/palvelu/kustannuslaskennan kehittämisen tuki](http://www.valtiokonttori.fi/palvelu/kustannuslaskennan_kehittamisen_tuki)

Kiitos.

Sini Pesonen

Taloushallintoasiantuntija

sini.pesonen@valtiokonttori.fi

Puh. 0295 502 030

GSM 050 577 8066

